

СИЛАБУС

Візуальні образи історії України: живопис, скульптура, фотографія та кінематографія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія)

Освітня програма: Історія в закладах освіти

Вид дисципліни: вибіркова

Рік підготовки, семестр: Перший рік, 1, семестр

загальна кількість годин/кредитів: 90 годин (3 кредити)

Мова викладання: українська

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІПБ викладача	Гончарова Ольга Сергіївна
Кафедра	Історії України
Посада	доцент
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	доцент
Наукові профілі	Google Scholar https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=HBkqZBEAAAAJ&view_op=list_works&sortby=title
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	вул. Алчевських, б.29, каб. 303
Контактна інформація викладача:	тел.: 057-700-48-01; olia.goncharova2016@gmail.com

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни будується у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни.

Для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- Брати активну участь у навчальному процесі
- Не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність за поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь.
- Здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни, за роботу, яка подається на перевірку викладачеві пізніше встановленого терміну буде зніматися 0,5 бала.
- Регулярно переглядати лекційний матеріал.
- Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях.
- Системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60. Якщо накопичувальний бал нижче 60, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення дисципліни	навчальної	Призначення навчальної дисципліни - сприяти формуванню у майбутніх фахівців міждисциплінарного підходу до розгляду історичних подій та розширити їх уявлення у галузі візуальної антропології.
Мета вивчення навчальної дисципліни		Метою викладання навчальної дисципліни «Візуальні образи історії України: живопис, скульптура, фотографія та кінематографія» є: формування у здобувачів глибоких об'єктивних знань про місце і роль візуальних джерел у впровадженні компетентісно-орієнтованого підходу викладання історії.
Завдання вивчення навчальної дисципліни		1. розвивати інтелектуальні, аналітичні здібності та вміння інтерпретувати інформацію в критичний і відповідальний спосіб через діалог, пошук історичних фактів та завдяки відкритому обговоренню, побудованому на різнобічних поглядах, зокрема на суперечливі та гострі питання. 2. сформувати вміння використовувати візуальні джерела для

представлення історичних подій та явищ та підтвердження своєї точки зору.
2. навчити підбирати ілюстративний матеріал з огляду на його якість достовірність та інформативність.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення навчальної дисципліни вільного вибору відповідно до її специфіки формуються предметні компетентності:

СК 1 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

СК 2 Здатність обґрунтовувати, планувати та виконувати дослідницький проєкт, кваліфікаційну роботу, аналізувати, узагальнювати і презентувати його результати.

СК 3 Здатність моделювати свою поведінку на засадах громадянської зрілості та діяльнісного підходу, формувати національну і громадянську ідентичність, поширюючи і популяризуючи знання з національної історії, ініціювати або брати участь у реалізації волонтерських проєктів і громадських заходів.

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **результатів навчання**:

РН 1 Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та с

РН 2 Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність

РН 3 Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН 4 Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН 5 Обґрунтовує дослідницький проєкт, формулює цілі дослідження, складає їх джерельно-історіографічне обґрунтування, обирає оптимальні методи, умови і ресурси, основні етапи виконання і очікувані результати із дотриманням правил академічної доброчесності.

5. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

після закінчення курсу здобувачі зможуть: знати визначати художників, скульпторів, фотографів та кінематографістів, творчість яких важлива для створення візуальних образів історії; розуміти тенденції у розвитку живопису, скульптури, фотографії та кінематографу впродовж історії, особливості естетичного та інформативного критеріїв творів мистецтва; вміти аналізувати твори мистецтва як історичні джерела, створювати якісні презентаційні матеріали, що допомагають продемонструвати знання фактичного матеріалу, естетичні смаки та ораторське мистецтво. Ці знання знадобляться як в практичній роботі, так і під час навчання на третьому (докторському) рівні освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи (лекція, пояснення, дискусія, співбесіда, інструктаж тощо);

практичні методи (практичні заняття);

наочні методи (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, спостережень);

робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

самостійна робота (виконання завдань);

індивідуальна науково-дослідна робота (завдання) здобувачів вищої освіти;

інтерактивні.

7. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧальної ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Створення візуальних образів історії: теоретичний аспект.	2	2		10
Тема 2. Шляхи та способи візуалізації історії	2	2		10
Тема 3. Інформаційний та дидактичний потенціал історичного живопису	2	4		8
Тема 4. Пам'ятники як візуальні образи історії.	2	2		12
Тема 5. Фотографія як історичне джерело	2	4		10
Тема 6. Історичний кінематограф: документальна та художня складові.	2	4		10
Разом:	12	18		60

8. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При оцінюванні рівня знань студента аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді:** цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- **якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу):** осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- **ступінь сформованості уміння:** поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних задач, в процесі політичної комунікації і соціалізації;
- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- **досвід творчої діяльності:** вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння добувати інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; нормативні, преса), робота з комп'ютерною технікою, системою Internet.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

ФОРМА КОНТРОЛЮ

– залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю за 1 Семестр

Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій	2	6	12
Підготовка та робота на семінарському занятті	4	9	36
Виконання завдань для самостійної роботи	4	6	24
Виконання і захист ІНДЗ	8	1	8
залік	20	1	20
Максимальна кількість балів протягом семестру:			100

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Гребченко В. А., Чорний І. В. Історія світової художньої культури: довідник для школярів та студентів. К.: Літера ЛТД, 2009.
2. Грищенко В. М. Людина і культура: Навч. посібник. К.: Либідь, 2000.
3. Історія українського мистецтва: у 5 т. / голов. ред. Ганна Скрипник ; НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. К. : [ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України], 2006-2007.

Т. 1-5.

4. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століття. К. : ВХ[студіо], 2008. 188 с.

Допоміжна

1. Безклубенко С. Д. Українське кіно: начерк історії. К. : КНУКіМ, 2001. 170 с.
2. Мистецька палітра Слобожанщини: історія, традиції, сучасність. Живопис, графіка, декоративно-прикладне мистецтво, театр і мініатюра, дизайн середовища. Харків: Глобус, 2013. 447 с.
3. Павленко В. М. Проекції національної свідомості в монументальному мистецтві України: навч. посіб. Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. Ч. 1-2.
4. Серих Л. В. Художня культура України: 9 клас. Візуальне мистецтво: архітектура, скульптура, живопис, графіка. Кіно: навчально-методичний посібник. Суми : РВВ СОІППО, 2010. 84 с
5. Тегг Джон. Тягар репрезентації: есеї про множинність фотографії та історії [пер. з англ. Ю. Кравчук, М. Климука (післям.) ; за наук. ред. Олени Червоник]. Київ : РОДОВІД, 2019. 243 с.

Інформаційні ресурси

<https://uaculture.org/organisations/muzej-mystecztv-prykarpatyua/> – Офіційний сайт Українського культурного фонду.

<https://www.cinema.in.ua/filmy-istoriiu-ukrainy-infohrafika/> – Незалежний портал «Нове українське кіно» (художні фільми).

<https://www.cinema.in.ua/zaboroneni-dokumentalni-filmy/> – Незалежний портал «Нове українське кіно» (документальні фільми).

<https://tsdkffa.archives.gov.ua/> – Офіційний сайт Центрального державного кінофотоархіву України імені Г. С. Пшеничного.

<https://knag.museum/en/golovna-english/> – Офіційний сайт Національного музею «Київська картинна галерея».

<https://lvivgallery.org.ua/> – Офіційний сайт Львівської національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького.

<https://artmuseum.kh.ua/> – Офіційний сайт Харківського художнього музею.

<https://uartlib.org/> – Онлайн «Бібліотека українського мистецтвознавства»

https://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=255 – Офіційний сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/МОДУЛЯ